

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Megjelenik vasárnap és esütörtökön.
Előfizetési árak: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor.,
negyedévre 3 kor. Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:
OBLÁT KÁROLY

Szerkesztőség: Zarándok-utca 94. szám. Telefon 58.
Hirdetések árszabály szerint számítatnak;
többszöri hirdetésnél kedvezmény. — Nyilttér sora 30 fillér.

Magyarország gabona termése.

Aggódó reménységgel várta a magyar gazdaközönség a földmivvelésügyi miniszter által kiadott hivatalos jelentés megjelenését, a mely számot ad az ország idei várható termésének mennyiségéről. Ami természetes és magától értelődő dolog, ha figyelembe vesszük azt, hogy Magyarországon az öntakosságának közel 70%-a tisztán a földtől nyeri boldogulását és a föld termése képezi egyedüli jövedelmi forrását.

Hiszen nincs még egy állam a föld kerekén, a hol a nép úgy oda lenne kényszerítve a földmivveléséhez, mint a magyar, a hol az ipar és a kereskedelem csak gyermekéveit élén, mindenki a földtől nyeri kenyerét. És egy rossz termési év tönkretette egy egész nemzet reményét, existenciáját.

Kétszeres tehát örömrünk, amidőn a jelentésből megtudjuk azt, hogy bár nem kitünő, de közepes jó termést adott az Úr, a földet turó, föld munkálásával foglalkozó magyar népnek és hogy az idei termelésünk úgy a mennyiségileg, mint minőségileg jóval tulszárnyalja a tavalyi év termését.

Pedig a június havában uralkodott tulsok szárazság és aszály, valamint a július havában uralkodott nagy zivatar és jégeső nagyban csökkentette a terméskilátást, a mely vidékeken, mint például a Dunántul Bácskában és a délvidéken kitünőnek ígérkezett és a hegyes felvidék népeit is kecsgettete. A felvidékre különösen a júliusi jégeső hozott szerencsétlenséget, a mely a legtermékenyebb Vág, Hernád és Poprád völgyét sújtotta leginkább és így ezt a lakosságot érte várakozásban némi csalódás.

A Dunántulon a szárazság és jégeső különösen Sopron, Győr, Vas, Baranya és Somogy megyékben, valamint Muraközben és Zalamegyékben vitt nagy pusztulást véghez, daczára ennek ezen a vidéken az átlagos termés a 10—11 métermázsá között váltakozott és 6—8 métermázsá országos állagot ért el, a mely normális viszonyok között az átlagos 13 métermázsát érte volna el. — Ugyanez áll a Duna-Tisza, valamint a Tiszántuli vidékekre is, hol a szárazság különösen a szem kifejlődését hátráltatta nagyban.

A különösen káros időjárási viszonyok daczára az aratás — bár az egész időszak alatt sok aggodalom között voltak a gazdák — elég jól sikerült; úgy az őszi, mint a tavalyiak, főképp mennyiségileg közepes jő terméssel fizettek, míg minőségileg nagyon jól sikerültek. Voltak ugyan panaszok ezáltal is, de azok mindinkább elhallgattak és a gazdák legtöbbjénél az év eredménye a korábbi várakozást elérte.

A károsodások, párhuzamban állítva azzal a sok aggodalommal és az eleinte mutatkozott nagynak látszó pusztulásokkal szemben, kisebbek, bár terményenként még mindig 25%-ra tehetők, azonkívül, hogy a tél folyamán kipusztult őszi vetések területe a búzánál 53.000 kat. holdra és rozsnál 37.320 kat. holdra becsültetett.

Magyarország gabonatermése kerek összegben véve a következő eredményt adja:

B U Z A :	
learatott terület kat. hold:	várható összes termés métermázsá:
1905-ben 6.031,546	41.640,000
1904 „ 6.138,316	37.300,000
1903 „ 6.153,525	44.955,000

R O Z S :	
1905-ben 1.979,546	13.386,800
1904 „ 2.107,026	11.983,600
1903 „ 2.118,712	13.951,200

Á R P A :	
1905-ben 1.817,127	12.758,125
1904 „ 1.894,656	10.870,000
1903 „ 1.908,593	14.110,500

Z A B :	
1905-ben 1.787,809	11.536,000
1904 „ 1.812,134	9.119,180
1903 „ 1.887,650	12.754,300

A magyar birodalom gabona termése volt tehát összesen:

1905-ben 79.320,925 métermázsá
1904 „ 69.272,780 „
1903 „ 86.771,000 „

A megelőző három esztendő folyamán csak egyetlen egyszer volt nagyobb a termés, még pedig az elmúlt 1903-ik évben, amikor kitünő termést aratott az ország gazdaközönsége.

De ha vesszük azt, hogy bár 6.450075 métermázsával nagyobb termést is értünk el, azonban a bevetett terület 452.452 kat. holddal több volt, mint 1905-ben, úgy az idei termés megközelíti az 1903 évi kitünő esztendő termését, a mit csak örömmel lehet konstatálni és megelégedéssel tölthet el bennünket.

A tengeri általános országos kedvező fejlődését az eső hiánya bár megakasztotta, azonban ha időközben esőt kap, kitünő termésre van kilátás, a mely a múlt évi termést közel 50%-al fogja felülmulni. Ugyanez áll a többi kapásnövényekre, valamint a cukorrépa, és mesterséges takarmányra is, a mely az idén jóval nagyobb sikerrel kecsgettet, mint az elmúlt esztendőben.

A mi pedig a jövő kilátásait illeti, örvendő konstatálhatjuk, hogy a termelt gabonánk minősége olyan jó, hogy a

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜLELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

várható eredmény szerint ideai termésünk értéke mintegy 130—150 millió koronával haladja túl a tavalyi év összegét, nem számítva bele a tengeri és többi kapásnövényeknél tapasztalható terméstelebbet összegét. Ha pedig a külföldi országok terméshirei a valóságnak megfelelnek, úgy kilátásunk lévén egy állandó magas gabonaár, ez esetben a termelési érték gazdáinknak még mintegy 30 millió korona több jövedelmet biztosít.

Annyi sorscsapás után jóleső érzéssel és igaz örömmel tölt el bennünket az a tudat, hogy a magyar nép baján legalább ebben az esztendőben segítve van.

A. T.

* Megyei független párt. Mult vasárnap Fernbach Károly birtokán, jul. 24-én pedig Mukits Simon házában Szabadkán tartott értekezletet több bácsme gyei függetlenségi vezető férfiu azon czélból, hogy a megyében a függetlenségi pártot, de a mai válságos politikai helyzetre való tekintettel, a megyei ellentállást is szervezze. Ezen az előkészítő értekezleten egyelőre csak az eszme megpendítői és kezdeményezői vettek részt és csak a legutolsó értekezletből kifolyólag fognak felkéretni a megye összes függetlenségi vezető férfiai, hogy a mozgalomban részt vegyenek az első gyűlésen, amely Zomborban, a megye székhelyén lesz; jelenjenek meg és alakítsák meg a bácsme gyei függetlenségi pártot. A megtartott előértekezleten úgy Fernbach Károly mint Mukits Simon, továbbá dr. Balogh Ernő, dr. Markowith Lajos zombori törvényszéki bíró és Göndör Ferenc az óbecsei függetlenségi kör alelnöke röviden beszámoltak a megye egyes kerületeiből kapott jelentésekkel, majd az említettek, továbbá Varga Károly és ifj. Karácsony Gyula hozzászólása után kimondták, hogy

Bács-Bodrog vármegyében megyei központtal és községenként megalakítják a függetlenségi 48-as pártot. Az alakuló közgyűlés 1905. év augusztus 6-án délelőtt 9 órakor lesz Zomborban az Elefánt szállóban. Ezután az értekezlet Mukits Simon indítványára hosszabb beható vita után a mai politikai viszonyokra való tekintettel a következő határozatot hozta: „Bács-Bodrog vármegyei függetlenségi 48-as pártja a nemzeti ellenállást választó kerületenként és községenként fogja szervezni központi vezetése mellett és ebben való részvételre a koalíciós pártokat felkéri.“

A nagygyűlés szeptember havában lesz Szabadkán, melyen Kossuth, Apponyi és több nagy nevű politikus, továbbá a megye összes ellenzéki képviselői megjelennek.

A bácsme gyei kivándorlásról.

A sajtó úgy szólván állandó rovatot nyitott a magyarországi tömeges kivándorlásokról. Ez a szocialis kérdés már oly mérveket kezd ölteni, mely méltán aggodalommal tölti el minden magyar hazafi szívét. Nagy okuk kell hogy legyen, hogy ezer és ezer munkáskéz vándorbot-hoz kénytelen nyulni. Azt mondják, a terhek állandó szaporodása a fő indító ok. De nézzük a hivatalos adatokat, melyek az egész magyarországot eltárják:

Bács-Bodrog vármegye törvényhatóságának ez évi április havi közgyűlésén Karácson Gyula alispán megdöbbenő adatokat sorolt föl jelentésében, a mennyiben a kivándorlási mozgalom magában a megyei közigazgatás menetében is nyomot hagyott. Jelesen restaneciát teremtett, mert annyi külföldi utleveleket kellett kiadni, hogy az ezzel összekötött teendők a tisztviselők egy részét elvonta más munkakörétől. És még így is 2000 utlevélügy maradt elintézetlenül. Ugyanaz az alispáni jelentés közli, hogy az új kivándorlási törvény életbeléptetése óta, 1904. augusztus 1-től 1905. márczius 15-ig 7013 külföldi útlevél kiadását kérték a megye területén. Ebből kiadatott Amerikába 4126,

Németországba 402, Szerbiába 256, más államokba 247. E számadatokban nincsenek benne a Szabadka, Baja és Ujvidék városok adatai. Majd azt mondja a jelentés: „A kivándorlás csökkentésére minden lehető megtétetik, azonban, sajnos, csaknem semmi eredménnyel, miután azzal szemben, hogy az illetőket leginkább gazdasági vágy, vagy munkahány viszi ki idegenbe, sem a hatóságok, sem a társadalom nem rendelkezik tartósan olyan eszközökkel, melyek csak mérséklését is eszközölhetnék, pedig a kivándorlás folytonossága máris hátrányosan befolyásolja egész közéletünket, a mi — a téli időt leszámítva — a kézi munkaerők elégtelenségében illetve drágaságában nyilvánul meg.“

A szegedi kereskedelmi és iparkamara most megjelent évi jelentésének bizonyossága szerint, megkérdezte az egyes községek véleményét erre vonatkozólag. Apatin község előjárósága szerint Magyarországon sehol sincsenek a munkások úgy megfizetve, mint Európa bármelyik országában. Az apatiniak nyáron Németországba járnak, a hol reggel 6-tól este 6-ig való munkáért egy férfi 6 koronát, sőt ennél is többet keres. Maga a község ismeri be, hogy a községi és állami adók fölülte nagy terhet rónak a legszegényebb népre, az uradalmak és gyárak pedig csekély keresetbe juttatják őket. Vannak uradalmak, a hol ki van szabva, hogy a tiszteknek mennyi évi jövedelmet kell produkálniuk, esetleg a tisztfizesés kiegészítő része a fokozott jövedelem után való perzent. Nagyon természetes, hogy ilyen körülmények között a tiszték nem a munkabérek fokozzák, hanem igyekeznek a kiadásokat is leszállítani, hiszen annyi a munkás, akik versenyeznek a munka-vállalatban. A nép szokásai emellett sok kiadással járnak; a népszokások hatalma pedig nagy. Ezzel szemben mint ők maguk mondják, külföldön, de különösen Amerikában, a ki akar dolgozni, az bőven kereshet is. Apatinban már több oly kivándorló van, aki évenként 5—600 forintot küld haza, hogy a fölszaporodott honi adósságokat törleszsze. Vannak viszont, a kik mindenüket pénzzé téve, mentek ki

A „ZOMBOR és VIDEKE“ TÁRCZÁJA

Szerelmes éjszakák.

— A „Zombor és Vidéke“ eredeti tárczája. —
Írta: T. Z.

Ugyan hogy lehet ilyenkor Pesten tartózkodni . . . szolt szinte megdöbbenve a minap egy vidéki barátom, aki vagy 200 lánccal telivér szántónak a boldog birtokosa. — Hiszen megöli az unalom az embert. . . Hiába kapacitáltam, hiába soroltam fel neki a szórakozások egész légióját, csak azt morogta rá: Kell a kutyának! És sietett, hogy le ne késsen a vonatról, mely őt a tanyájáig röpíti.

Lám, lám, milyen tartózkodók, milyen csökönyösek vagyunk mi, ha a magunkról beszélünk. Unalom! Mintha odalenn Bugacalmáson nem volna ezerszer nagyobb az unalom, ahol minden áldott nap olyan egyforma mint az előzője.

Bizony mi nem unatkozunk. Igaz, hogy a nyár nem oly vonzó a kőpaloták között, mint a tél, de azért a nyárnak is csak úgy meg vannak a maga elragadó részletei akárcsak a télnek. De hogy ezt állithassuk, benne kell élnünk a főváros lüktető zajában és tágra nyitott pupillával kell kutatnunk mind az után, ami a tapasztalatok kincsesárát bőviti és öregbíti.

Mert Pest csak Pest! Összehasonlíthatatlanul csak Pest! Feltalálja benne a kutató szem mindazt, amit a többi nagy városok csak a látványos bódékban mutogatnak. Ebben az édes városból hiányzik az egyoldalúság. Az egész olyan, mint a színes mozaik, mely most a nyári nap

égető sugaraiban ragyog a legkáprázatosabban. Ideges színvibráció itt minden s a pillanatok hihetetlen gyorsasággal vetik felszínre az újat, és ismét az újat. A meglepetések egész sorozata vonul el egy szempillantás alatt lelkünk előtt, csak győzzük azokat magunkba fogadni.

A főváros népe, ez az erényeiben, bűneiben oly sajtáságos tömeg most a „dolce far niente“ kéjes pillanatait éli. Kiheveredett a parti szövénnyre és kéjes lustasággal hentereg a napsugárban. Dolgozni most, az ördög sem dolgozik. Mert azt a tevésmenést ami inkább a látszatnak szól, még a legnagyobb udvariasággal se lehet dolognak minősíteni. A kereskedő a hivatalnok csak „marquirozza“ a munkát, mert az agyában már a káprázatos éjszakának csalos álmait szövögeti. Majd ha zártunk, majd ha letettük a pennát! Oh majd ha vége lesz a napnak. Juhé, Juhé! . . . Így vágyódik, így sóvárog itt mindenki a sejtelmes éjszaka után, mely telve van titokkal, édes izgalommal mámorba ringató boldogsággal.

A jó vidék persze ez alatt muzeumokat bujkál. Az a vén, kopott épület még mindig nevezetesség a szemében. Rááldozza egész délelőttjét és elbáméskodik a döglött békák, a rossz képek, a törött fazekak halmazán, a helyett, hogy oda feküdne a liget gesztenye fái alá és gondtalan bámulná az égen uszkáló felhőcskéket. De ő inkább rójja a közlátványosságok kopott korridorjait fáradtan, kimerülten. És ha este lesz, ha felvillan a tündérszép éjszaka milliányi lángja és a hold ragyogó fátyolt borít mindenre, a muzeumok ma-

niákusa kimerülten hánykódik ágyán és küzd a legrettenetesebb múzeumlakóval: a poloskával. . . .

Es mig ő szenved, az alatt odakünn hullámba tornyosul az élet és kaczagva teríti fodrait az emberekre.

Egy pesti éjszaka ma, felér minden élvezettel. De egyet előre bocsátok. Aki valóban élvezni akar, annak semmit és senkit kritika tárgyává tenni nem szabad. Mert azt a hihetetlen bohemitást, a mely itt uralkodik, csak úgy találhatjuk szépségnek, ha az élénk társulási képességében elfogadjuk úgy, mint elfogadják maguk a partiek. Konturákat kutatni nem szabad, mert lehámlanak a tónusok és nem marad meg az egészből egyéb mint egy ijeszítően merev váz. Aki tehát mulatni vágyik, annak táncolni kell ha megszólal a csörgős dob, mert a moral filozófus magára maradt a kétségbeejtő sötétségben, ahol a kutya se vakkant feléje.

A keleti regék fantastikus világa tárul fel a pesti éjszakában. Bűn és erény feloldódnak az élvezet szóban és a pillanatok mámoros izgalmaért csak úgy hoz áldozatot az ifjú mint az agg. Velencei gondolái, Granadai babérligetei, a párisi budoárok suhogó kárpitjai nem rejtegetnek annyi szerelmet magukban, mint a menyit pazarul hint széjjel ez a mi kaczagó, trillázó fővárosunk egy éjszakán. Menjünk bárhová: akár a füstös csapszékbe, akár a Gerbeaud intim lugasaiba, ha felvillan az esti csillag ember és ember egyebet se tesz mint szeretkezik! Oh szerelme!

(Vége köv.)

s ügyes emberek lévén, jó helyzetet teremtetek maguknak.

Mikor így áll a helyzet, rá kell mutatni arra a körülményre, hogy Apatin határában van a kincstárnak ezer hold földje, a melyen alkalmas módon sok munkás találna foglalkozást. Itt annál is inkább kívánatosabb volna munkát adni, mert a kincstár mindamellett, hogy Apatinnak 15.000 lakosa van és határa megkeletlenül kicsiny, határából mégis 3500 holdat új község telepítésére használt föl. A nép szaporodik, de terjeszkedni nem képes.

Vajszka és Bogyán községnek körjegyzője azt a javaslatot véleményét terjeszti elő, hogy a kivándorlási kedvet akként lehetne csökkenteni, hogy a lakosság legszegényebjeinek, a napszámosoknak megélhetése itthon is biztosítható. Erre alkalmas mód a nagyobb földbirtokoknak kisebb részletekben, méltányos áron való bérbeadása. A napszámbér minimumát is föl kell azonkívül annyira emelni, hogy abból a napszámos magát és családját tisztességesen eltarthassa.

A báci elöljáróság fölemlíti, hogy a község határában elvonuló ugynevezett Mosztonga bara már néhány év előtt kiszáradt, nagyon üdvös volna a Ferenczcsatorna medréből oda vizet bocátani kendertermelésre, a mi kitűnő jövedelmet szokott biztosítani.

Sokkal meszebb megy segítő akciójában Overbász községe. Szerinti fontos tényező a mezőgazdasági háziipar fejlesztése és a készítményeknek állami közvetítés mellett való értékesítése olyan alapon, a mint a helymennyésztésnél tapasztaljuk. Szükséges továbbá a latifundiumok megszüntetése és a többi kötött birtokok szabadabbá tétele. O Palánkán az a baj, hogy a község határához közel fekvő kincstári birtokon a feles gazdálkodást megszüntették s ott most esikótelep van. Sokan estek el ezáltal a kenyérkeresettől. A község jegyzője szerint kivándorlás eleni intézkedésre nincs szükség, mert a hazaküldött összegek előmozdítják a nép jólétét, a kivándorlók nagy részét néhány év múlva ugyis haza hozza — kissé megtollasodva — a honvágy. A sajkásgyörgyiek kivándorlását az Amerikában boldogulók levelei mozdítják elő. Szerintök 5—6 forint biztos napi kerestetből a felét megtakaríthatják s egy iparos kivételével nem volt rá esett, hogy valaki pénz nélkül jött volna vissza. Az asszonyok azért megy ki velük, mert künn jól fizetik a főzözemélyzetet. Az itteni elöljáróság azt tapasztalta, hogy azok a kivándorlók a kiknél a napszámosi minőség nem állapítható meg (a mennyiben vagyoni van), inkább nem is kérnek útlevelet, mintsem hogy megfizessék a nagyobb illetéket a nyolcz koronát. Talán az útlevelek bélyegilletékének emelésével is lehetne kedvező eredményt elérni. Az adaiak többnyire csábitásnak esnek áldozatul. A moszoriak is ekként vélekednek, hogy kincstári birtokot kellene feliből vagy harmadából adni megmivélésre a népnek, avagy haszonbér mellett értékesíteni. A haszonbérrel azzal lehetne biztosítani, hogy kikötetik a tulajdonjog a termésre addig, míg kifizették a bért. Péterréve község jegyzője a kivándorlási kedvet élesztő szegénység enyhítésére tesz javaslatot. A kivándorlás egyetlen oka náluk a munka és keresethiánya. Az eddig idegenbe mentek legnagyobb része földművelésből, napszámból él itthon, de a gazdaközönség pusztán takarékosságból és rohamos vagyonszerzési vágytól ösztönözve csak annyi munkát és oly szükre szabott részt juttat aratómunkáinak, a melyből télire mit sem lehetnek félre s így az egészséges, munkabíró és dolgozni szerető emberek egész télen át munka nélkül kénytelenek lézengeni. Ok majd éhen halnak, míg a parasztgazdák rohamosan gazdagodnak, évről-évre nagyobb ellentétet támasztva kettőjük között.

Péterréve községe mint erkölcsi testület maga is 4000 hold tulajdonosa, van 200.000 koronát meghaladó megtakarított pénze, de azért a képviselőtestület semmiféle intézkedést sem tesz arra nézve, hogy a kivándorlást megakadályozza. Gyár, gyártelep nincs a községben. Ezt maga a község jegyzője mondja itt, hozzátéve, hogy a kezdő lépéseket az állannak kellene megtennie az által, hogy a napszámból élő szegényebb néposztályt a téli időben minden rendű állami törvényhatósági és községi adó alól mentesítene. Továbbá oly helyeken, ahol a község maga is gazda és községi adó nincs, a községeket állami támogatás mellett valamiféle iparvállalat alapítására serkenteni.

Igy változnak az adatok a Bácskában csaknem minden községről. Abban azonban minden jegyző megegyezik, hogy itthon nehezék a megélhetési viszonyok, külföldön pedig kapva kapnak a munkáskézen.

Városi ügyek.

Városi rendkívüli közgyűlés.

Zombor szabad királyi város törvényhatósági bizottsága a hó 25-én délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott, Latinovits Pál főispán elnöklése alatt.

A napirend előtt dr. Markowyth Lajos szólott fel, hazafias szavakkal esetele mély aggodalmát politikai életünk súlyosdése felett.

Beszédjében a főispánt interpellálja meg. Megkérdezték tőle, hogy most ezen örök jelentőséggel bíró pillanatban, melyik pártnak a híve?

Beszédjének befejezésében pedig arra kéri a főispánt, hogy a törvénytelen kormány utasításait a legvehemenssebben utasítsa vissza, annak intézkedéseit ne támogassa.

Latinovits Pál főispán kijelenti, hogy ma még a szabadelvű párthoz tartozik ugyan, de ha feltétlen szükségessé látja a szabadelvű pártból ki lépésnek, úgy elfogja hagyni azt a tábor, amelynek sokáig hartzosa volt.

Arra pedig, hogy törvénytelen séget vagy törvénytelen intézkedést támogatna, kijelenti, hogy esküjéhez hűen fogja a saját állásával járó ügyeket megvédeni és az alkotmányra letett esküjéhez hű fog maradni.

A közgyűlés a főispán válaszát tudomásul veszi.

Most következett a közgyűlésnek az a tárgya, amellyel a hivatlan kormány, igazi elkéseredést okozott minden honfi szívében.

„Intő szótát“ küld a népnek... olyat, amelynek szava mézes mázos ugyan, de ha lélektanilag jól megnézzük, minden szóból kiviláglik a törvénytelen kormány nak ravasz fondorkodása, mézes mázos szavakba foglalt fenyegetése.

Baloghy Ernő szólt a miniszterelnök úrnak az ország törvényhatóságaihoz intézett intő szótához.

Keményen elítéli az intő szótát, annak irattárba való helyezését proponálja. Egyben pedig a multkori álláspontjára helyezkedik és kimondja, hogy minden támogatást vonjon meg a törvényhatóság ettől a kormánytól. Semmi némű támogatást ne adjon, még az önként belépni akaró katonáknak sem. Legyenek azok egy éves önkéntesek vagy három évesek.

A törvényhatóság elfogadta az adó, újoncz stb. megtagadását előmozdító határozatot, azzal hogy a határozat azonnal hatályba lép.

Majd Buday Gerő állott fel szólásra, honfui aggodalmának adván kifejezést. Sir a lelke Magyarországnak sorsa felett... siratja a gyászos magyarokat, akik megfeledeztek őseik jussáról és törvénytlenül bitorolják Magyarország legszentebb jogait.

Azt mondja, hogy bocsájtassék egy három nyelven megírt intő szótát a néphez, amelyben fel kell világosítani a népet helyzetéről, meg kell vele értetni az üres fenyegetéseket, adóját pedig tegye szövetkezetbe, vagy takarékbba s ha majd szükség lesz rá... ha majd törvényes kormány lesz, csak akkor fizesse be oda, ahol azt követelik.

A nagy tetszést arató előterjesztést határozattá emelték. Budayt pedig lelkesen ünnepelték a körültreintő előterjesztéseért.

A közügyekről szóló száraz öt tárgy felett, amelyek egyenként itt következnek — a közgyűlés a következőképen határozott:

A városi tanács jelentése a Schweidel szobor körüli tér rendezése tárgyában. A város által benyújtott módosított terv Buday hozzájárulása után elfogadtatott.

A városi tanács jelentése az állami mének szaporítása tárgyában. Egy darabbal szaporítottatott.

A magyar aszfaltipar részvénytársaság és a hazai aszfaltipar részvénytársaság közös bejelentése a két részvénytársaság egyesülése tárgyában. Tudomásul vétetett.

Szauderborn Károly és társai kérelme az apatini uti gyalogjárda folytatásának aszfaltozása iránt. Elutasítottatott.

A Korona-utcai háztulajdonosok kérelme a gyalogjárda aszfalttal leendő burkolása tárgyában. Elrendeltetett.

□ **Hirdetmény.** Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírre tétetik, hogy a régi katonai élelmezési raktárból a barom vásártéren átalakított vendéglője folyó évi november hó 1-étől 1908 évi október hó 31-éig terjedő időre folyó évi július hó 29-én délelőtt 10 óra kor Latinovits Szaniszló tanácsnok hivatalos helyiségében nyilvános szóbeli árverésen bérbe fog adatni, s erre árverezni kívánók meghívotnak. A kikiáltási ár 1600 korona, melynek 10 %-a bánatpénzül leteendő. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a számvevőségnél betekintheők. Zombor, 1905. július hó 15-én. H a u k e Imre s. k. polgármester.

□ **Pályázati hirdetmény.** Bábapost székes főváros közönsége által, boldog emlékeztető József főherczeg ur Ő cs. és kir. Fensége, honvéd főparancsnokságának 25-ik évfordulója alkalmából, s annak emlékére, a m. kir. honvédség árvái részére az illetőségre való tekintet nélkül létesített alapítványi helyek közül, folyó évi szeptember 1-étől a József fiárvaházban egy hely, az Erzsébet leányárvaházban pedig két hely kerül betöltés alá, melyeknek betöltése céljából, ezennel pályázat hirdettetik. A József fiárvaházban valamint az Erzsébet leányárvaházba való fölvetel kelleikéig igazolandó: a) az, hogy a felvétetni kért gyermek tényleg a m. kir. honvédség kötelékébe tartozott, vagy tartozó apának törvényes leszármazója; b) a vagyontalanság; c) félárvánál a kik t. i. apátlanok, vagy anyátlanok az életben levő szülő vagyontalansága; d) hogy az árva 6-ik életévét már betöltötte, és hogy a fiu a 10-ik a leány-árva pedig a 12-ik életévét még tul nem haladta; e) hogy ép testü és elméjü, a himlön átesett, vagy ellene sikerrel beoltatott. Az árva kora, és a szülők elhalálózása hiteles anyakönyvi kivonattal, a testi és elmebeli állapot, a himlölés és a vagyontalanság bizonyítvány nyal igazolandó. A kellően felszerelt bélyegtelen kérvények, melyekben a szülő vagy gyám neve, állása és lakhelye (város, megye, utolsó posta) is felemlitendő — folyó évi augusztus 10 — I. Gam. kir. honvédelmi miniszterhez nyujtandók be, a honnan Budapest székes főváros hatóságához fognak küldetni, és a kijelölési jog gyakorlása végett József Agost főherczeg ur Ő cs. és kir. Fenségéhez fognak felter-

jesztetni. Az alapítványi helyek az 1905/6 tanév kezdetén lesznek betöltendők s a felvételtől vagy fel nem vételtől az árvák hozzátartozói Budapest székes főváros tanácsa által hatósági úton fognak értesítettni. Zombor, 1905. évi július hó 12-én. H a u k e Imre s. k. polgármester.

Hírek.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara évi jelentése.

Most jelent meg Szabó Gyula a kereskedelmi és iparkamara másodtitkárának szerkesztésében, a szegedi kereskedelmi és iparkamarának a múlt évről szóló jelentése, mely nagyon szomorú színben tünteti föl Bács-Bodrog vármegye ipari, mezőgazdasági és kereskedelmi életét. Különösen a munkásviszonyok nyomoruságos voltát színezi élénken. És a nyomor okát abban keresi, hogy sem mezőgazdaságunk, sem iparunk nem áll a fejlettség azon fokán, melyen a munkásnép minden igénye kielégíthető volna.

A megyei munkáslakások építésére 20.000 korona segélyt adott a múlt évben az állam. Mindamellett már két év óta sem a gazdasági egyesületek jelentéseiben, sem a közigazgatási előadók előterjesztéseiben semmit sem találunk erről a dolgról.

A dohánytermelés hanyatlott. A mezőgazdasági ágakban csak a szőlőkultúra mutat föl emelkedést, de félős, hogy előbb-utóbb be fog következni a termés értékesítésénél a visszaesés. A Bácskában ezen mezőgazdasági ágban a vezetés ez idő szerint ugyszólván teljesen a kisebb gazdák kezébe került, akik a legnagyobb kitartással folytatják, de sajnos, a szakértelem teljes hiányával.

Ma már óriási területeket foglal el a kendertermelés. A palánkai és verbászi kenderkikészítő gyárak ezer és ezer hold termelését dolgozzák föl. A Bácskában azonban nagy a vízhiány, amit csakis csatornák építésével pótolhatnának. A jó vetőmag is hiányzik. A gazdasági kötéllárukban is kevesebb a szükséglet. A kisebb kötélgyárosok többnyire munka nélkül állanak.

Jelentékeny lendületet nyert a komlótermelés. A megye 39 községében 400 katasztrális holdon termelnek a komlót. Szükséges volna a komlótermelő egyesület szervezése.

Visszaesett a selyemtenyésztés, a minek az oka a szárazság volt. Mindazonáltal a nép között terjedt e fontos mellékkereseti ág fölkarolása.

Az állattenyésztés nem fejlődik. A szarvasmarhatenyésztés fejlődik. Bácska majdnem minden községében van már tejszövetkezet. A sertéshizlás nagy akadályokkal küzdött a kukoriczatermes kedvezőtlenessége miatt.

A kereskedelemnek nagy kárára vannak a szövetkezetek. Így például Csurogon 9 fogyasztási szövetkezet van. A kereskedők a szövetkezetek alapításának megnehezítését kérik, s a kamara ezen értelemken fel is irt a kereskedelemügyi miniszterhez.

* **Egyházmegyei hírek.** Dr. Hübnér Gyula a megszűnt zombori óvónő képzőintézet igazgató tanára, Smirák Béla kinevezett martonosi plébános helyébe a szabadkai tanítóképző hittanárává és elemi iskolai hitoktatóvá, ügyvezető hitoktatóvá pedig Kersch Mihály nevezetett ki. Pala Ferencz ujmisés pedig Vörödre káplánnak küldetett ki.

* **Az ellentállás szervező munkája.** A legutóbb tartott megyei közgyűlés által a passzív rezisztenciára nézve megalakított 80 tagú jóléti bizottság szerdán e hó 26-án tartotta meg első ülését a vármegyei ház nagy termében. Kiküldött tudósítók e gyűlés lefolyásáról mitsem tudhatott meg, mivel a nyilvánosság kizárásával tartott és bizalmasnak nyilvánított. A nagy titokról a lepel csak a mai megyei közgyűlésen fog lehullani.

* **Polgár Károly zombori szinigazgató sikere.** Mezőhegyest, Szarvast és Óbecsét, ahol Pesti szinigazgató társulata már évek óta működik, Pestivel szemben Polgár Károly a délvidéki szintársulat művész igazgatója nyerte el. Örömlüknek adunk e helyen kifejezést, mert e tényben Polgár szinigazgató rátermettségét, kitűnő kvalitását látjuk.

* **Felelet.** Janovich Gyula kir. jogügyi tanácsos az „U. B.“ legutóbbi számában lapunk felelelős szerkesztőjéhez intézett nyílt levelet tesz közzé, amelynek egyes kitételei ellen ezennel óvást emelünk. Nem értjük egyáltalában Janovich Gyula eljárását, nem értjük, miért avatkozott ő az ügybe, mikor jól tudta, hogy fia Janovich Miklós dr. elégtételt kért és amikor jól tudhatta, hogy a közönség nem ő reá, hanem fiára gondolt akkor, amikor a „Zombor és Vidéke“ reflektált az „U. B.“ cikkére. Kiss Antal Janovich Gyulát nem bántotta, nem sértette és mégis neki ront. Kiss Antal elégtételt adott annak, ki sértve érezte magát. De hogy még ennek tetejébe egy egészen indifferens harmadik személy beleavatkozzék egy oly ügybe, mely különben is elintézés alatt áll és hozzá még nyilatkozatában oly sértő hangokat is használ egy oly személy ellen, ki neki semmit sem vétett, ki őt nem bántotta, — ez ellen a leghatározottabban tiltakozunk, a értékeket visszautasítjuk és a tanácsos úr egész eljárásának megítélését a nagyközönségre bizzuk.

* **Tanulók felvétele a zombori felső kereskedelmi iskolában.** A tanulók beiratása szabályszerűen csak szeptember hó 1. 2. és 4-én történik, tekintettel azonban arra, hogy az alsó és középső osztályba csak 40–40, a felsőbe pedig legfeljebb csak 38 tanuló vehető fel, az igazgatóság, a beiratási, könyvtári és értesítői díjaknak összesen 7 koronának lefizetése mellett a tanulók felvételét már az iskolai nagy szünetben is biztosíthatja. A felső kereskedelmi iskola három osztályból áll: Az alsó (I.) osztályba oly tanulók vétetnek fel, akik a gymnasium, reál vagy polgári iskola négy osztályát sikerrel végezték el a felső (III.) osztály tanulói a tanév végén a vallás- és közoktatási és a kereskedelmi miniszter biztosai jelenlétében érettségi vizsgálatot tesznek. A helybeli tanulók évi tandíja 40 korona, a vidékieké 60 korona, amely előleges félévi részletekben is lefizethető; ezenkívül fizetendő beiratási díj fejében 4 korona, a német nyelvi társalgási óráért, s a tornázás s vivás tanításáért félévenként 6 korona, az ifjusági könyvtárra 2 korona és az értesítőre 1 korona. Szegény sorsú jeles tanulók teljes tandíjmentességben részesülnek és tankönyvekkel is ingyen láttnak el. Minden egyéb nézve az igazgatóság írásbeli vagy szóbeli megkeresésre készséggel ad felvilágosítást és szívesen ajánl vidéki szülőknek tiszteletes

családokat, amelyek tanulókat havi 36–60 koronáért teljes ellátásra elfogad. Zombor, 1905. évi július hó. Az igazgatóság.

* **Zombor környéken is kezdődik a vadászat.** Lassanként lekerül a szegről a „Lancaster“, az akasztékos tarisznya, meg a többi vadász-főlszerelés. A naftalinos szekrényből előszedik a zöldszegélyi s agancsgombos loden ruhákat, hogy kiszelöztessék, mert immár elkövetzett a vadászat ideje. A fiatal vizslákat most vezetik be a fürjezéssel a nemes sport körüli szolgálat teljesítésének ismereteibe s közbe-közbe le is puffantanak egy-egy hangos pitypaiattyot, meg egy csalafintaskodó harist, a négy lábú „vadásztanoncz“ végtelen nagy örömeire és buzditására. A zombékos berkek fiatal ruczáit is most szedik fegyveresőre. Az öreg gácsér most tanítja a fiatalokat repülni; most legkönnyebb őket ledurrantani s most legizletesebb a husuk is. A kezdő settereknek igen jó iskola a tokos récze vadászata. A jövő hónap első napján már szabad a vadászat a fogolyra, fácánkakasra s augusztus 15-én túl már a tapsifüleseket is veszedelem fenyegeti. Az igazi vadász azonban augusztusban még nem lő nyulat, mert még mindig nagy számmal vannak fias anyák; legfőlebb egy egy bolondos süldől göbécésélnék föltűvő, hogy mutatóba vihessék haza. A mint halljuk, a mi vidékünkön az idén se lesz valami nagy vadbőség. A tavasz nem volt a szaporulatra kedvező s a kártékony vadak igen elszaporodtak. Nagy baj az is, hogy a községi vadászterületek bérlői nem sokat törődnek a vadállománygyal s így egy cseppet se esodálható, hogy kevés a vad. No és a vadászok is közrehatnak a pusztításban. Nálunk rendszeres vadászatról alig lehet szó, a mi vadászaink nagy része csak vasárnapi mulatságból űzi ezt a sportot.

* **Kinematográf.** A Kossuth Lajos utca sarkán felállított kinematográf, mely tegnap nyílt meg, igen szép tiszta képeket mutat be. Köztük számtalan kacagató jelenetek is. Ajánljuk a megtekintésre.

* **Jóváhagyott szabályrendelet.** A kereskedelmi miniszter Bács-Bodrog vármegyének a házaló kereskedésnek Ada község területén való eltiltása tárgyában alkotott szabályrendeletét jóváhagyta.

* **Brankovics patriárka lemondása.** Ujvidékről írják, hogy Brankovics szerb patriárka a legközelebbi szerb kongresszus elé terjeszti lemondását. A szerb radikálisok jelöltje a patriárkaságra Zmejanovits verseczi püspök.

* **A főispáni titkár visszahívása.** Dr. Petrovics Eleket, Szabadka és Baja városok főispánjának titkárát a belügyminiszter visszahívta.

* **Ügyészségi megbizott.** Az igazságügyminiszter Tillinger Sándor palánkai lakos nyugalmazott kir. járásbíró az ujvidéki kir. ügyészség területére ügyészségi megbizottnak nevezte ki.

* **Anyakönyvi hírek.** F. hó 22, 23, 24 és 25-én elhaltak: Sijaics Katalin 1 éves, Parlovits Amália 1 éves, Galetin Nenád 22 hónapos, Valtér Katalin 6 hónapos, Anajcsits Ráda 46 éves, Radovits Danicza 13 napos Krpezs Drenka 17 éves, Szimendits Júlia 7 hónapos, Gradinaev Novák 5 hónapos, Kullmann Sándor 82 éves, Morokvasits Vukoszava 18 éves. F. hó 22, 23, 24. és 25-én házasságot kötöttek: Buzadzits Dusan és Miroszavlyev Mária Zombor, Czigh Parcsotis Antal és özv. Magyar Mártonné szül. Dujmovits Borbála Zombor. Született 7.

* **Jegyzőválasztás.** A monostor-szegi községi jegyzői állást f. hó 22-én töltötték be. Az állásra 10-en pályáztak. A választást Vujevich Lajos apatini főszolgabíró vezette. A pályázók valamennyien kandidálva lettek. A megejtett névszerinti szavazás alkalmával Tessedényi Oszkár fényes sikert aratott, mert a le-

adott 39 szavazatból 36-ot elnyert. A bizalom eme eklatáns megnyilatkozása általános örömet keltett, s bizonyosságot tett arról, hogy a monostorszegi községi képviselőtestület, vitális érdekeinek közepette, egygyé tud forni. A ki ezt a ritka, szép lefolyású választást látta, a legtellesebb elismerés hangján szól Vujevich Lajos főszoilgabiró tiszteletet parancsoló jogérvéről. A képviselőtestületnek teljesen szabad kezét engedett a választásban; éppen így a pályázóknak is szabad teret engedett, a pályázás versenyében. — A választást barátságos lakoma követte, melyen az ünnepeitnek számos vidéki jóbarátja is résztvett. — A jegyzőválasztással kapcsolatosan betöltötték a községi segédjegyzői állást is. Beérkezett 5 pályázati kérvény. Legtöbb szavazatot Jáger Sándor, béregi irnok kapott.

* **Honvédeink Mélykuton.** A szabadkai 6-ik honvéd gyalogezred legénysége Mélykut környékén tartja gyakorlatait, hol a magyarok szíves fogadtatásban részesítik a nagy hőségben szenvedő fiukat. A honvédek e hó 27-ig maradnak Mélykuton, onnan visszamennek Szabadkára, hogy szept. hóban Lugos környékére menjenek a hadgyakorlatokra.

* **Anyakönyvi hir.** A belügyminiszter Latin János dunagárdonyi segédjegyzőt az odaváló anyakönyvvezető helyettesének nevezte ki.

* **Hídvizsgálat.** Kende Ignác a zombori államépítészeti hivatal főmérnöke a héten megvizsgálta a titeli hajóhidat s mindent a legnagyobb rendben talált.

* **Jóváhagyott alapszabályok.** A földmívelésügyi miniszter jóváhagyta az „óbecsei vadásztársaság“ alapszabályait.

* **A titeli közjegyzői iroda megvizsgálása.** A szegedi közjegyzői kamarának megbizásából Tripolszky Aladár zentai kir. közjegyző — mint ez évenként szokás — vasárnap vizsgálta meg dr. Kóssa Miklós titeli kir. közjegyző irodájának ügykezelését s mindent a legpéldásabb rendben talált.

* **Megkésett átirat.** Még egyre jönnek a társ törvényhatóságoktól átiratok a melyben a honmentés nemes munkájára szolitanak fel bennünket, nem tudván természetesen, hogy mi ezt szép csendben már régen elvégeztük. A napokban Somogyvármegye küldött egy ilyen megkésett átiratot, a melynek a sorsa természetesen most már csak az irattár lesz.

* **Ujitások a postán.** A kereskedelemügyi minisztériumban már hosszabb idő óta azzal foglalkoznak, hogy a postai küldemények felvétele körüli eljárás megkönnyíttessék. E célból most folytatnak kísérleteket az ajánlott levelek felvételét eszközölő automatával. A postautalvány kezelése körül is berlini minta szerint érdekes ujitásokat terveznek. Ezek szerint a feladó már nem volna kénytelen a postahivatalba elfáradni, hanem a már kitöltött utalványt egy külön erre a célra szolgáló gyűjtőszekrénybe dobná, mire egy postaalkalmazott vevény ellenében szedné be a feladó lakásán a pénzt. Ily utalványgyűjtő szekrényeket a város minden részében helyeznének el. Tudvalevő, hogy a levélkézbesítés körül is ujitásokat terveznek, melyek szerint minden házban levélfelvonó készüléket alkalmaznának, melyek a levelek kézbesítését tetemesen gyorsítanák.

* **A bécsi mérték és a magyar fakeskedelem.** Az Országos erdészeti egyesület anomáliára hívta föl a kereskedelemügyi minisiter figyelmét. Mig ugyanis a keményfánál már rég be van vezetve a méterrendszer, addig a puha fát még mindig a régi öl, illetve láb mérték szerint fűrészelik. Ennek hátrányát

érzik az építőmesterek is, mert a mai építészet összes számításai már méterrendszeren alapulnak és így folytonos átszámítás válik szükségessé. Szükséges tehát az anomália megszüntetésére oly értelmű intézkedés, hogy köteleztessenek az összes kereskedők és különösen a fűrészgyártó tulajdonosok, hogy a puhafánál eddig használt bécsi mérték helyet a méterrendszert fogadják el.

* **Hullaégető kemencze Óbecsén.** A legutóbbi óbecsei közgyűlésen dr. Balaton Gyula főszoilgabiró felvetette az eszmét, hogy az állatok részére hullaégető kemenczét állíttson fel a község, úgy mint Zenta. A közgyűlés tanulmányozásra és jelentéstételre kiküldötte Reisl bíró és Dégi állatorvost. A kiküldöttek szerdán oda is jártak Zentán, a hol megtekintették az ottani állatorvos vezetése mellett a telepet, a hullaégető kemenczét és méreteket véve, költségvetést szerezve, bejelentést tesznek a képviselőtestületnek.

* **Szakadás a vidéki hirlapírók körében.** A Vidéki Hirlapírók Országos Szövetségének igazgatósága, Szávai Gyula elnöklete alatt múlt vasárnap délután ülést tartott s ez alkalommal foglalkozott a Szövetség vezetősége először azzal a mozgalommal, mely a vidéki ujságírókat két táborba látszik osztani. Testverharcz ütött ki az ujságírók törzsében s maholnap a vidéki ujságírók abban a helyzetben lesznek, hogy választhatnak a testületek között, melyekre érdekeik védelmét bizni kívánják. Ebben a harczban a Szövetség vezető szervének, az igazgatóságának feladata magaslátán kell állnia s feladata magaslátán akkor áll, ha intézkedéseivel és magatartásával a Szövetség függetlenségét, erkölcsi és anyagi erejét, valamint programmszerű működésének további folyását megvédelmezi. Minthogy pedig a meglehetősen lármás tenorban folyó mozgalomban sok oly jelszó hangzik el, ami alkalmas arra, hogy a közönséget, vagy a hirlapírókat magukat is tévedésbe ejtsék, a V. H. O. Sz.-nek keresnie kell valamely formát, hogy a Szövetség álláspotját a mozgalommal szemben is világosan kifejezze. Az igazgatóság evégből a következő kijelentések tételére szoritkozik:

A Vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége hivatását továbbra is eddigi szervezetében, alapszabályainak változatlan keretei közt s a vezetés azon eddigi szelemében kívánja teljesíteni, mely szellem hivalgástól ment zajtalan működésben, ennek az ujságíró-testületnek erkölcsi és anyagi tőkét: tiszteletet és vagyont szerzett.

Tagjait a Szövetség a vidéki ujságírók egyeteméből válogatja, különbségtétel nélkül arra, hogy a felvételt kérőnek az ujságírás egyedüli kenyérkereseti foglalkozása-e, vagy e foglalkozás mellett az illető valamely más hivatásnak is munkása-e még, mert a Szövetség az ujságírói hivatást és a hivatásos ujságírói munkát nem e munka kenyérkereseti jellegének kizárólagosságában látja.

A V. H. O. Sz. nem azonos a vidéki hirlapírók ama részével, mely a hirlapírói munka anyagi érvényesítése érdekében ujabban mozgalmat indított, az egyes városokban szervezkedő üléseket tart és országos gyűjtést rendez.

E szervezkedő mozgalommal a Szövetség szemben nem helyezkedik, de azzal szolidaritást sem vállal, hanem attól magát és tagjait távol tartva, egyedül a saját szervezetéből folyó munkának szenteli tevékenységét s e szervezet függetlenségét, erkölcsi és anyagi cselekvőképességét minden támadással szemben megvédelmezi.

† **Dr. Wiener Salamon.** A szabadkai orvosi kar nesztora, dr. Wiener

Salamon mint egy Ausseből érkezett távirat jelenti: Szombaton éjjel 2 órakor ott hirtelen fájdalom nélkül, 73 éves korában elhunyt. Majdnem félszázadig volt az elhunyt jeles orvos a szenvedő emberiségnek jótékony, fáradhatlan segítője s áldások működésével mindenek szeretetét és becsülését vivta ki magának.

* **Nemes Sándor temetése.** E hó 24-én temették el Ujvidéken nagy részt mellett dr. Nemes Sándort, az ujvidéki függetlenségi párt elnökét és az „Ujvidéki Hirlap“ felelős szerkeszrójét. A város minden számottevő tagja megjelent az elhunyt végtisztességén, melyen Singer Bernát dr. szabadkai főrabbi tartott meghatározó gyászbeszédet. A temetésen Lifszit Gáspár szabadkai főkantor énekelte a gyászdalokat.

* **Sok a beteg ember.** Nincs gyógyfürdő, nincsen egyetlen egy, mely zsufolva ne lenne, melyet tul ne halmozná az odaözoilók, kik így akarják visszanyerni testi épségüket. Egész sereg oly betegség pusztítja az emberiséget, melynek még csak néhány évtizeddel ezelőtt is nyoma sem volt és ma már ezreket és ezreket tesz élő rommá vagy fosztja meg őket az élettől. Asthma, influenza, idegesség, mindezeket alig ismerték még csak apáink is és most ijesztő mérvben szedik áldozataikat. A gépek terjedésével a szinte meseszerűleg fejlődő technika felmenti az embereket a fizikai munka alól és az idegmunkát halmozva rájuk, megrongálja, tönkreteszti idegzetét, kiöli az életkedvet. Ennek eredménye aztán a szomorú tény, hogy bár folyton szaporítják az elmeigyházi intézeteket, szanatóriumokat, idegesség elleni hidegvízgyógyintézeteket, mégsem képesek befogadni azt a tömegtelen beteget, kik a kulturai előhaladásnak lettek szerencsétlenül áldozatai. Az idegek romlanak, az embert teljesen fogva tartja, feltétlenül uralja az idegek pillanatnyi szeszélye és egy ilyen borus pillanat kell csak és — golyó, méreg, gyilkos vet véget önakarátulag az emberi életnek. Hogy mily ijesztő módon szaporodnak így az öngyilkosságok, megdőbbentő bizonyítéka annak, hogy az 1905. év első felében Magyarország területen 783-mal több ember lett öngyilkos, mint az előző félévben, pedig a szám már ekkor is megdőbbentően magas volt. Ezt eredményezte kultúra a maga istenített vívmányával: alig van egészséges ember, egyre zsufoltabbá lesznek a tébolydák, szanatóriumok és szaporodnak a sirok, melyek olyanoknak nyujtanak menedéket, kik önakarátulag menekültek a földi szenvedések elől megsemmisülésbe.

* **Egy urileány balesete.** Titledről írják: Kedden délután majdnem halálos kimeneteli baleset érte Vracsarics Geró titeli községi jegyzőnek Darinka leányát. A télire való befőzés körül segédkezett a konyhán s a szokásos kénezést végezte, miközben egy égő kendarab ráfröcsesent ruhájára, mitől az egy pillanat alatt lobbót vetett. Rémulélen szaladt ki az udvarra, hol édesanyja és a mosónő a lángtól körülösökösött leányt földre teperte s a tüzet eloltotta; kezén azonban mindkettő jelentékenyebb égési sebet szenvedett. A kisebb természetű égési sebek, de leginkább a kiállott izgalom, ágyba döntötték a szép leányt, mivel csak kevéssé sérült meg, hihetőleg hamar felgyógyul.

* **Öngyilkosság.** Ifkovics Antal magyarkanizsai vendéglős — mint onnan írják, — idegrohamában hétfőn délután halántékon lötte magát és azonnal meghalt.

* **Öngyilkos lelkész.** Langhoffer Károly kiszácsi evang. lelkész csütörtökön reggel eltávozott hazulról. Miután utóbbi időben a buskomorság jelei voltak rajta észlelhetők, családja a mint az eltávozását

észrevette, azonnal keresésére indult, de eredménytelenül. Csak másnap reggel találták meg arra haladó emberek Piros alatt a csatorna partján fekvő kezein átvágott erekkel Langhoffert, kit azonnal hazaszállítottak. A szerencsétlen lelkész, ki tettét pillanatnyi elmezavarban követte el, még él, de életben maradásához a szenvedett nagy vérvesztés következtében nincs remény.

* **Tűz.** Csantavéren f. hó 25-én dél előtt cséplés közben kigyulladtak Csontos testvérek és Palotai János tulajdonát képező gabona asztagok. A nagy szélben csak a lokomobilt lehetett megmenteni. A szegény emberek egész évi termését fölémésztette a tűz. A tűz oka valószínűleg a cséplőgépbe került gyufától származott. A tűzoltóság csak nagy erőfeszítéssel tudta lokalizálni a tűz tevaterjedését.

* **Egy szivtelen anya.** E hó 6-án a Ferencz-csatorna hullamaiból egy ószivácsi halász egy kis gyermek hullát fogott ki s hogy a megejtett rendőri boncolás a gyermek kilétét megállapítani nem volt képes. S ime a bűn most napfényre jött. Zárits Ráda napszámos szivácsi lakos törvénytelen nevével Pélyin Daniczával f. hó 2-án összeszólalkozott, nejét megverte és a háztól elzavarta. Az asszony két hónapos kis leánygyermekével anyjához Sztapárra indult. Útközben a Ferencz-csatorna mellett elhaladva elkeseredésében a gyermekét élve a csatornába dobta. A gyermek hulláját f. hó 6-án Müller János halász kifogta, a kir. ügyészség pedig a nyomozást elrendelte. A szivácsi csendőrök a bűnös asszonyt egy hét alatt kinyomozták, a ki az egész tettét a csendőrök előtt bevallotta. A csendőrök a bűnös asszonyt a kir. ügyészségnek átadták.

* **A bajai postaépület leégett.** Kedden éjjel óriási vihar keletkezett Baja város fölött, amely hosszú ideig tombolt fölöttünk. Egy óra után iszonyu esatanás rázkódtatta meg a levegőt. A villám lecsapott a m. kir. posta szép új épületébe s csakhamar lángban állott az egész tetőzet. Hogy e villamos vezetékektől átmenet át-hálózott épülethez hogyan fért a levegő villamossága mindeddig nincs megállapítva. Nagyon valószínű, hogy a vihar alkalmával szokásos elővigyázati intézkedést valamiképen elmulasztották. Már a kora reggeli órákban táviratoztak a vasúti távirat-hivatalból a szomszédos állomásokra, hogy a távirati összeköttetés helyreállítása véget új vezetékeket indítsanak utnak, mert a postaépületben mindenféle forgalom szünetel. Az óriási tűz a hatalmas épületet ugyszólván teljesen elhamvasztotta, a hivatali helyiségekben azonban nagyobb károkat nem okozott. A postaigazgatóság tól a vizsgálat megejtése és a forgalom helyreállítására teendő intézkedések végett már ma bizottság utazott a tűzkatasztrófa színhelyére. A házban bérlakások is vannak, melyeknek lakóit nagy félelem fogta el. Egy tűzoltó mentés közben lezuhant és veszedelmesen megsértült.

Közgazdaság.

A bácskai komlótermelők egyesülete.

Petrócz, 1905. július 25-én

Egyesületünk f. é. július hó 21-én Petróczon, 22-én Hodságon és 23-án Kiszácson sétanfolyamokat rendezett, melyeknek célja volt a komlótermelőknek vagy olyanoknak, kik csak ezután szándékoznak komlótelepeket létesíteni, gyakorlati útmutatásokkal szolgálni a komlótermelés iránt. Részletesebb

tudósításunk ezen tanfolyamokról a következő:

Petróczon Dr. Gerich Endre komlósában volt az összejövétel; a hol megjelent Mezey Imre járási főszolgabíró, Csérer Lajos szaktanár, Dr. Pertsy Ferencz és Pinterovits Jenő egyesületi al-elnökök és vagy 150 vendég Zomborból, Szabadkáról, Ófutak, Dunagálos, Bulkeszi, Úrszentiván, Borócz, Kölpény, Ósóvé, Óverbász, Bács községekből. Az összegyűlteket csoportokba osztva járták be a komlósokat, miközben gyarapították ismereteiket.

Különös nagy volt az érdeklődés a Dr. Gerich komlósában épített új Linhart-rendszerű, fűthető szárító iránt, melynek kezelése és előnyös szerkezete a helyszínén be lett mutatva. Ezt követte a választmány ülése, melyen Dr. Pertsy Ferencz elnöklele alatt a teljes tisztikar és a választmány nagy része vett részt és melyen az egylet vezetése körül legközelebbi teendők lettek megbeszélve és elhatározva. Egy óraker közösbéd volt, melyen az egylet általánosan tisztelt elnökét Latinovits Pál főispán úr Öméltóságát sürgönyileg üdvözölték.

Hodságon másnap vagy 40 érdeklő jött össze Szendy István és Rausch Ede komlósaiban. Egyletünket ezen tanfolyamon Dr. Pertsy Ferencz alelnök képviselte, Csérer Lajos szaktanár pedig szakszerű útmutatásokkal szolgált.

Hasonló érdeklődés mellett folyt le 23-án a kiszácsi tanfolyam, amelyen Mezey Imre főszolgabíró, Csérer Lajos tanár és egyletünk képviselőjében Pinterovits Jenő alelnök vettek részt; képviselve voltak Piros, O- és Ujfutak, Verbász, Nádaly, Topolya, Cservenka és Kishegyes komlótermelői. Be lett mutatva Simon János kiszácsi lakos szárítója és szakszerű előadás folyamán meg lettek magyarázva az érett komló jellemző tulajdonságai, valamint a korai és késői komlófajok közötti különbség. **Heti termés és árutudósítás.**

A bácskai komlósok a lefolyt héten is megtartották előnyös jellegüket. A virágzás befejeződött és a termés kilátások jók. Az 1—2 éves komlósok egy részében korai levélhullás és gyenge fejlődés észlelhető a nagy meleg és helyenkénti szárazság következtében.

A megyénkben gyengén képviselt korai spalti fajok szedése már e napokban megkezdődik, de ugyanennek hozama gyenge, toboza egyenetlenül fejlett, úgy hogy egy és ugyanazon tőkén teljesen érett már vörösödő tobozok vegyest vannak a még fejletlenekkel, ami a szedést igen nehezíti és az értékesítésben hátrányos befolyást gyakorol.

Komló-árak.

Nürnbergben az utolsó héten az árák 15—20 Márkával estek.

Július 20-ikán:

Prima:

50 kgr.-ként 140—145 Márka

Gyengébb:

85—130

„ „ Saacról ez ideig nem érkezett jelentés.

Nyíltér.*)

Paul Kálmán úrnak Zombor.

Nyilatkozata hazugság és ferdítés; felhívom, hogy állításait az általam Ön ellen indítandó fegyelmi eljárás során igazolja.

Dr. Brachfeld Dezső.

*) A rovat alatti közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

A zombori vonatok érkezése és indulása.

Érvényes 1905. év május hó 1-től

Érkezés.	Indulás.
Szabadka felől.	Szabadkára
6 óra 30 percz reg.	óra 40 percz reg.
3 „ 31 „ délután	11 „ 27 „ délelőtt
8 óra 50 percz este	8 „ 51 „ este
Gyorsvonat:	Gyorsvonat:
7 óra 53 percz este	8 óra 35 percz regg.
Gombos felől.	Gombosra.
11 óra 13 percz délel.	3 óra 41 percz délu.
8 „ 34 „ este	6 „ 55 „ reggel.
Gyorsvonat:	Gyorsvonat:
8 óra 31 percz regg.	7 óra 57 percz este.
Baja felől.	Bajára.
3 óra 23 percz d. u.	7 óra 05 percz regg.
9 „ 32 „ délel.	12 „ 57 „ délután
6 „ 25 „ reg.	4 „ 05 „ délután
Ujvidék felől:	Ujvidékre.
6 óra 20 percz reg.	2 óra 25 percz regg.
11 „ 20 „ délelőtt	6 „ 51 „ „
7 „ 00 „ este	3 „ 51 „ d. u.

Budapestről indulnak a vonatok Szabadka-Zombor-felé

Reggel 7.15 sz. v.
Délután 1.55 sz. v.
Délután 3.20 gy. v.
Este 10.10 sz. v.

A délután 1.55 perczkor Budapestről induló személyvonat érkezik Szabadkára 6.15. kor, tehát a Zomborba 6.50 perczkor induló gyorsvonathoz és 6.55-kor induló személyvonathoz van csatlakozása.

-Nyomtatványok a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig kapható **OBLÁT KÁROLY** könyvnyomdájában, Zomborban.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zombori kir. törvényszék mint te-lekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy ScheerHenrik végrehajthatónak Vogenberger Fülöp végrehajtást szenvedő elleni 240 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a zombori 1527. sz. be-tétben Voggenberger Fülöp, Voggenberger Szilveszter, ugy kiskoru Voggenberger Teréz és Margit tulajdonául bejegyzett s A + 1 sorsz. szerint egy ötöd részben megillető jutalékra az árverést 1532 kor. 30 fillér kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan jutalék az **1905. évi augusztus hó 31-ik napján délután 3 órakor** a zom-bori kir. törvényszék árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a meg-állapított kikiáltási ár alatt is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan jutalék becsárának 10%-át va-gyis 153 kor. 28 fillért készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett ár-folyammal számított és az 1881. évi no-venber hó 1-én 3333. sz. a. igazság-ügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zomborban, 1905. július hó 9.

A kir. törvényszék mint tkkvi hatóság.

RADÁNY,
törvényszéki bíró.

1750. szám.
kig. 1905.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegyéhez tartozó Nádajja községe a község képviselőtes-tületének 1/1905. számú véghatározata-lyal egy községi elemi népiskola és tanítói lak felépítését határozván el, ezen épület összes költségeit 14033 kor. 34 fillérben irányozta elő.

A felépítendő iskola és tanítói lakra vonatkozó műszaki iratok, előmérési költségvetés és árlejtési feltételek a vár-megye törvényhatósági bizottságának 626/kgy. 1906. számú véghatározatával jóváhagyván, az építkezés mielőbbi megkezdhetése czéljából árlejtés hirdet-tetik és felhivattak a vállalkozók, akik eme épület előállításában résztvenni óhajtanak, hogy **folyó évi augusz-tus hó 5-ik napjának d. e. 9 órájkor** Nádajja község tanácsster-mében megtartandó árlejtésen jelenje-nek meg.

Az építkezésre vonatkozó részletes árlejtési feltételek Nádajja község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt bár-mikor megtekinthetők.

Kelt Nádajján, 1905. július 18-án.

AZ ELŐLJÁRÓSÁG.

1564.
1905. sz.

Bérleti hirdetmény.

A kalocsai érseki uradalom tulajdonát képező következő ház- és földbirtokok, felsőbb jóváhagyás fentartásával **folyó 1905. évi augusztus hó 7-ik napján** megtartandó **zárt írásbeli** versenytárgyalás útján **haszonbérbe** fognak adadni.

- 1) **Bácsi volt mészárszéki épület.**
- 2) **Bácsi volt Kanka-féle erdészlakás** felső épülete.
- 3) **Bácsi várbeli volt korcsma-épület.**
- 4) **Bácsi Mosztonga** 288 k. hold 309 négyszögöl területe a nevolini határárok déli végétől Gattaráig.
- 5) **Bácsi szentantali föld** 60 (1200 öles) hold.
- 6) **Bácsi Topolya-puzsári földek** 9 kat. hold 647 négyszögöl.
- 7) **Bácsi Mandra földek** 36 kat. hold 1432 négy-szögöles (holdas) részlete.
- 8) **Bácsi Karakaseviczi föld** 6 kat. hold 293 négyszögöl.
- 9) **Dernyei tagosítás folytán nyert** 7 kat. hold **föld** bérlete.
- 10) **Széplaki 1904. évi erdővágási földek** 60-12 kat. hold bérlete.
- 11) **Pakan-risztováczi 1904. évi erdővágási föl-dek** 58-13 kat. hold bérlete.
- 12) **Pakan-risztováczi 1899. évi erdővágási föl-dek köztes használati bérlete** 58-13 kat. hold.
- 13) **Vranyáki 1899. évi erdővágási földek köz-tes használati bérlete** 60-12 kat. hold.
- 14) **Pakan-risztováczi 1900. évi erdővágási föl-dek köztes használati bérlete** 52-13 kat. hold.
- 15) **Vranyáki 1900. évi erdővágási földek köz-tes használati bérlete** 55-12 kat. hold.

1905. október 1-től
1908. szept. 30-ig.

1905. október 1-től
1908. szept. 30-ig.

1905. október 1-től
1907. szept. 30-ig.

1905. október 1-től
1908. szept. 30-ig.

Feltételek:

1) Tartoznak vállalkozók 1 koronás bélyeggel ellátott ajánlataikhoz, me-lyek **folyó évi augusztus hó 7-ik napjának d. e. 10 órájáig** az ura-dalom **bácsi számtartói** hivatalánál beadandók, az ajánlott összeg 10%-át mint bánatpénzt esatolni, s a bérleti feltételek ismeretét igazolni.

2) Ajánlattevők ajánlataik el — vagy el nem — fogadásáról csak a Nm. Vallás- és Közoktatásügyi M. Kir. Miniszterium döntése után érte-sítettetnek.

3) A haszonbéri összeg az ajánlatban számokkal és betűkkel is világo-san kiteendő, mely után még 5% tisztidíj, erdei bérleteknél ezenkívül 4% erdőjavítási díj is számíttatik.

4) Az épületeknél a tűzbiztosítási és kéményseprési díj bérlő által az uradalomnak megtérítendő.

5) Az összes adókat — kivéve a bérlő személy kereseti adóját — az uradalom fizeti.

6) A haszonbérleti részletes feltételek (az eddigi szerződések alapján) a bácsi számtartóságnál megtekinthetők.

7) **Utóajánlatok el nem fogadtatnak.**

KALOCSA, 1905. július hó 14.

Urad. igazgatóság.

1557
1905. sz.

BÉRLETI HIRDETMÉNY.

A kalocsai érsekség tulajdonát képező, következő ház és földbirtokok, felsőbb jóváhagyás föntartásával

folyó 1905. évi július hó 31-ik napján

megtartandó zárt írásbeli versenytárgyalás útján haszonbérbe fognak adatni:

- 1) **A kalocsai nagyvendéglő**, s a hozzá tartozó $1^{1526/1600}$ k. hold földterület, 1906. január 1-től 1908. szeptember 30-ig.
- 2) **A foktői-meszesi korcsma** épület, 1906. január 1-től 1908. szeptember 30-ig.
- 3) **A hajósi volt tisztartói lakás és kert**, 1906. január 1-től 1908. szept. 30-ig.
- 4) **Bajasantistváni volt cseléd lakás, jelenleg nagykorcsma és sörpincze**, 1905. október 1-től 1908. szeptember 30-ig.
- 5) **Bajasantistváni sörház udvarban levő volt molnár lakás** 1905. október 1-től 1908. szeptember 30-ig.
- 6) **Foktői volt zöldséges kert** 2 h. 1126 négyszögöl, 1906. január 1-től 1908. szept. 30-ig.
- 7) **Várszegi erdei zátony** 486 k. hold, 1905. október 1-től 1908. szeptember 30-ig.
- 8) **Várszegi gazdasági zátony** mintegy 70 (1200 öles) hold (a régi holt Duna-meder vizállása szerint változik) 1906. január 1-től 1908. szeptember 30-ig.
- 9) **Sebeserdei legelő és tégláégető** terület, mintegy 7 k. hold 427 négyszögöl 1906. január 1-től 1908. szeptember 30-ig.
- 10) **Hajósi luczernás kert** 1173 négyszögöl, 1905. október 1-től 1908. szept. 30-ig.
- 11) **Morcsi erdő szélén** levő $14^{404/1200}$ hold **kaszáló** terület, 1906. jan. 1-től 1908. szept. 30-ig.
- 12) **Panduri volt tégláégető körüli legelő**, mintegy 20 k. hold, 1905. október 1-től 1908. szeptember 30-ig.
- 13) **Sükösdői felső erdei legelő**, mintegy 127 k. hold, 1906. jan. 1-től 1908. szept. 30-ig.
- 14) **Gemenczi erdei legelő**, mintegy 526 k. hold, 1906. jan. 1-től 1908. szept. 30-ig.
- 15) **Pörbölyi erdei legelő**, mintegy 1013 k. hold 1906. április 1-től 1908. szept. 30-ig.
- 16) **Gyűrűsai erdei legelő**, mintegy 681 k. hold, 1906. április 1-től 1908. szept. 30-ig.
- 17) **Erősalj—paptavai erdei legelő**, mintegy 140 k. hold, 1906. január 1-től 1908. szeptember 30-ig.
- 18) **Sükösdői fekete erdei vadászat**, mintegy 325 k. hold, 1906. július 1-től 1908. szeptember 30-ig.

FELTÉTELEK:

- 1) Tartoznak vállalkozók 1 koronás bélyeggel ellátott ajánlataikhoz, melyek **f. évi július 31-ik napjának d. e. 10 órájáig** az uradalom kalocsai főpénztáránál beadandók, az ajánlott összeg 10%-át, mint bánatpénzt csatolni, s a bérleti feltételek ismeretét igazolni.
- 2) Ajánlattevők ajánlataik el — vagy el nem — fogadásáról csak a Nm. Vallás- és Közoktatásügyi M. Kir. Ministerium döntése után értesítettnek.
- 3) A haszonbéri összeg az ajánlatban számokkal és betűkkel is világosan kiteendő, mely után még 5% tisztidj, erdei bérleteknél ezenkívül 4% erdőjavítási díj is számítatik.
- 4) Az épületeknél a tűzbiztosítási és kéményseprési díj bérlő által az uradalomnak megtérítendő.
- 5) Az összes adókat, kivéve a bérlő személykereseti adóját — az uradalom fizeti.
- 6) A haszonbérleti részletes feltételek (az eddigi szerződések alapján) minden egyes bérletre külön az uradalmi igazgatósági irodában Kalocsán a szokásos hivatalos órák alatt megtekinthetők.
- 7) Utóajánlatok el nem fogadtnak.

KALOCSA, 1905. évi július hó 12-én.

Urad. igazgatóság.

MAGGI-FÉLE
MAGGI LEVES-
és ÉTEL-

IZESÍTŐ

páratlan a maga nemében és régóta jól bevált szer, hogy gyöge levesek, mártások, főzelékeknek stb. egy pillanat alatt meglepő jó és erőteljes ízt adhassunk. — Kis adag elég.

Üvegesedésben 50 fillértől kezdve. Eredeti üvegek legolcsóbban utántölthetnek.

Epp ugy ajánlhatók **MAGGI BOUILLON-TOKJAI**, melyekből csupán forró víz ráöntése által káunó erő- vagy husleves készíthető. Tokokban a 2 adag 20 és 15 fillérről. — Kapható: **WEIDINGER S. és Zs.** üzénél Zombor. Maggi kitüntetései: 5 nagydíj, 32 aranyérem, 6 d. szökkel 7 díszlelté. Hetzer versenyen kívül, több között az 1889 és 1900-iki párizsi világtalálásokon. (Maggi Gyula jnytag.)

Nagybeeskereki m. kir. kincstári ispánság.

1910. szám.

1905.

H I R D E T M É N Y .

Ezennel közhírré tétetik, hogy a magy. kir. kincstár tulajdonát képező alább felsorolt községekben levő ingatlanok bérbeadása, valamint a m. kir. kincstár kegyurasága alá tartozó épületek javítása tárgyában az alant felsorolt helyeken és időben nyilvános árverés, illetve árlejtés fog tartatni, melyen ugy szó, mint írásbeli ajánlatok tehetőek.

A zárt írásbeli ajánlatok 1 korona bályeggel ellátva, lepecsételve, kellő felirattal és 10% bánatpénzzel felszerelve, az árverés megtartásával megbízott kiküldött kezeihez adhatók be. Ezen ajánlatokban a megajánlott évi holdankénti haszonbér nemcsak számokkal, hanem bútúval is tisztítván, érthetően kiírandó és világosan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverés feltételeit ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

A szó- és írásbeli ajánlattevők kívánatra igazolni tartoznak vagyoni állásukat és bérleti képességüket.

Oly kincstári bérlek, kik haszonbéri hátralékban vannak, továbbá kik esőd, gyámság, illetőleg gondnokság alatt állanak, vagy akik nyereségvágyból eredő büntetést elítéltettek, az árverésben részt nem vehetnek.

Elkészett, valamint utóajánlatok semmi szín alatt sem fognak figyelembe vétetni.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10%-a, mely összeget ajánlattevők az árverés megkezdése előtt letenni tartoznak.

Haszonbérbe adatni fog:

Nádalfán, 1905. évi július hó 27-én délelőtt 11 órakor a község házábanál: Nádalfai Ferencz esaterna halászati joga 1906. január 1-től 1909. évi december 31-ig 1201 korona kikiáltási árral.

Sajkásgyörgyén, 1905. évi július 27-én délután 4 órakor a község házábanál: Sajkásgyörgyei Velika Szlatina 54 h. 1237 □ öl 416 kor., Sajkásgyörgyei Bela Bara 51 h. 1125 □ öl 523 kor. kikiáltási árral; mindkettő 1905. október 1-től 1911. szeptember 30-ig terjedő időtartamra.

Titelen, 1905. évi július hó 28-án délelőtt 10 órakor a község házábanál: Titeli 128. számú volt telekkönyvi hivatalos épület 1905. október 1-től 1908. szeptember 30-ig 252 kor. kikiáltási árral.

Kerényen, 1905. évi július hó 29-én délelőtt 10 órakor a község házábanál: Alsó-puztakulai nagysziget 3 h. 886 □ öl 120 kor., Alsó-puztakulai kaszáló 44 h. 397 □ öl 2008 kor., Bányajárás I. dűlő 43 h. 1393 □ öl 2290 kor., Bányajárás II. dűlő 16 h. 66 □ öl 684 kor. kikiáltási árral, mindannyi 1905. október 1-től 1911. szeptember 30-ig.

Bácsgyulafalván, 1905. évi július hó 30-án délelőtt 8 órakor a község házábanál: Bácsgyulafalvai 290. házához tartozott külsőség 8 hold 300 kor., 329. házához tartozott külsőség 8 hold 260 kor., 53. házához tartozott külsőség 8 hold 260 kor., 116. házához tartozott külsőség 8 hold 260 kor., 121. házához tartozott külsőség 8 hold 250 kor., 283.

házához tartozott külsőség 8 hold 260 kor., 267. házához tartozott külsőség 8 hold 260 kor., 213. házához tartozott külsőség 8 hold 260 kor., 214. házához tartozott külsőség 8 hold 251 kor., 463. házához tartozott külsőség 8 hold 260 kor., 333. házához tartozott külsőség 8 hold 258 kor., 401. házához tartozott külsőség 8 hold 260 kor., 428. házához tartozott külsőség 8 hold 260 kor., 443. házához tartozott külsőség 8 hold 260 kor., 227. házához tartozott külsőség 8 hold 220 kor., 256. házához tartozott külsőség 8 hold 260 kor., 24. számú Vileczek féle telep 8 hold 800 □ öl 375 kor., kikiáltási árral; mindannyi 1905. október hó 1-től 1911. szeptember 30. terjedő bértartamra.

Csátalján 1905. évi július hó 31-én délelőtt 10 órakor a község házábanál: Csátaljai Böde ritka kajla I. bérlet 10 hold 714 kor., II. bérlet 10 hold 180 □ öl 699 kor., III. bérlet 10 hold 691 kor., IV. bérlet 10 hold 657 kor., V. bérlet 6 hold 411 kor. kikiáltási árral, 1905. október 1-től 1911. szeptember 30. ig terjedő bértartamra.

Épület javításra vonatkozó árlejtések:

Dávodon, 1905. évi július hó 31-én délután 2 órakor a róm. kath. plébániakánál: Dávodi róm. kath. templomnál szükségletű javításokra 1626 kor. 55 fil. kikiáltási árral.

Gomboson, 1905. évi augusztus hó 1-én délelőtt 9 órakor a római kath. plébánián: Gombosi róm. kath. templomnál szükségletű javításokra 742 kor. 96 fil. kikiáltási árral.

Dunabölkényen, 1905. évi augusztus hó 2-án reggel 8 órakor a római kath. plébánián: Dunabölkényi róm. kath. plébánia és templomnál szükségletű javításokra 839 kor. 60 fillér. kikiáltási árral.

Haszonbéri feltételek a községek előljáróságánál, az épületjavításokra vonatkozó költségvetések az illető plébániahivataloknál megtekinthetők.

Nagybeeskereken, 1905. július hó 19-én.

Magy. kir. kincstári ispánság.

(Után nyomat nem d. jazyatik.)

500 koronát fizetek annak, ki **Bartilla** fogvizet használat, mellett (üvege 70 fil.) valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája bűzlik. (Csomagolásért külön 20 fil. **Bartilla-Winkler Ed. Wien**, 19/1. Sommergasse I. Kapható Zombor összes gyógyszerláráiban. Kérjünk határozottan mindenütt **Bartilla**-féle fogvizet. (Hamisítványok feljelentől jól díjaztatnak.) Oly helyekre, hol nem kapható, bérmentve küldök 7 üveget 5 kor. 20 fill.

3428/kg. 1905. sz.

Pályázati hirdetmény.

Gádor községében leköszönés folytán megüresedett községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek s felhivom pályázni óhajtokat, hogy képesítésüket igazoló szabályszerűen felszerelt, eddigi működésüket hatósági bizonyítvánnyal igazoló kérvényeiket hozzám **folyó évi augusztus hó 8-áig** benyujtsák.

Később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A községi jegyzői állás javadalmazása a következőkből áll:

1. Előleges havi részletekben fizetendő évi 1424 korona fizetés.

2. Szabad lakás és kerthasználat.

3. 2¹¹⁰² kat. hold föld haszonélvezete, mely ingatlan után az adót a község, az egyenértéki illetéket pedig a jegyző fizeti.

4. A jegyző által saját részére bevásárlandó fának a község általi ingyen fuvarozása.

5. Szabályrendeletileg megállapított magánmunkálati díjak.

Zombor, 1905. július hó 24-én.

Tárczay,
főszolgabíró.

Thiele elhizás

elleni theája

ismert hatásos különlegesség elhizás ellen. Csomagja 2 K. Beszerezhető **Török József** gyógyszerárából Budapest, **Király-u. 12.**

Pályázat tanítói állásra.

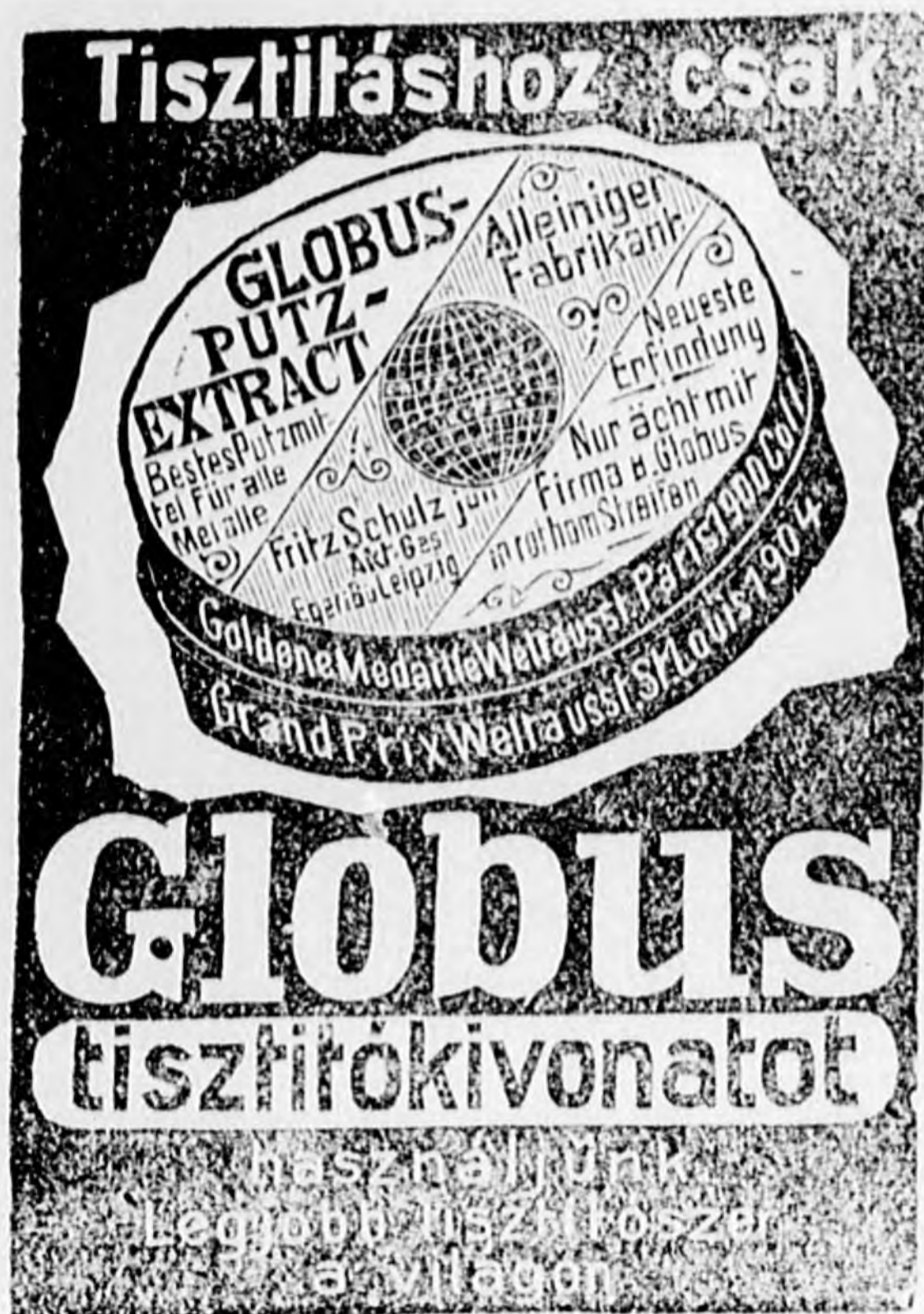
Militics községben lemondás folytán megüresedett római katolikus tanítói állásra pályázat hirdettetik. Ezen állás jövedelme: 1. a község pénztárából havonként előre fizetve 800 kor., 2. törvényes ötödéves korpótlék; 3. 150 kor. lakáspénz, esetleg szabad lakás. Csak férfitanítók pályázhatnak. A kántori teendőkből jártasak előnyben részesülnek. Megkívántatik a magyar és német nyelvben való jártasság. A kellőleg felszerelt folyamodványok a militicsi róm. kath. iskolaszékre czimezve **augusztus hó 15-ig** főtisztelendő **Garay József** esperes urhoz Doroszlóra küldendők.

Militicsen, 1905. július hó 23-án.

A militicsi róm. kath. iskolaszék.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, göres és más ideges állapotban szenved, kérjen iratott, ingyen és bérmentve kapható a szabd. hatyú gyógyszer-tár által Majna Frankfurt.

A Mühle-féle

Chrysanthemumok

virágzásuk idején általános feltűnést keltenek.

A Mühle-féle Chrysanthemum gyűjtemény a létező legszebb japáni remekfajokat tartalmazza.

Chrysanthemumjegyzék ingyen és bérmentve.

Mühle Arpád

kertészeti telepe
Temesvár
Arpádtelep.

Elő- és utóidényben tetemes árendemény.

Idény május—október.

Téli kurák okt.—április hónapokban,
ásvány és iszapfürdő

Daruvár

a szlapon középhegység gyönyörű völgyben a déli vasút állomása, kényelmes összeköttetés a Szeged—Pakra—Lipiki közvetlen kocsival. Vasúttal- mu hőforrások és iszapfürdők. Hőfok 34—50° C. Márvány-, porcellán-, lútkör- és lápfürdők. Hidegvíz gyógykezelés. Fangoosztály (iszapgöngyölések.) Kiváló gyógyeredmények az összes női bajoknál, vérszegénységnél, köszvényes és csúszos bajoknál, valamint idegbántalmaknál. Széberendezésű lakószobák, olvasóterem, kitűnő fürdőzenekar, kölesönkönyvtár, lavatenni, tekepálya és egyéb szórakozások. Remes sétányok az árnyas parkban és határos erdőben, érdekes kirándulások, legnagyobb kényelem, olcsó árak. Kitűnő étkezés a fürdők szállodában, havonta I. oszt. 92 K., II. o. 72 K. Prospektus és fölvilágosítással szívesen szolgál

Daruvár fürdőberletigazgatósága.

Köszvény és csúz ellen legsikeresebb az egész világon ismer és kedvelt

KRIEGNER-féle

REPARATOR

egy nagy üveg 2 korona, kis üveg 1 korona.

Kapható gyógyszerházakban

Óvakodjunk utánzatoktól.

Főraktár:

KRIEGNER GYÖRGY „Korona“-gyógyszertára

Budapest, VIII., Kálvin-tér.

RADIUM az

Igmándi

KESERŰVIZBEN.

Artalmatlanná teszi, azonkívül gyorsan és alaposan eltávolítja a gyomorban és belekben részkelő csiráját számtalan kezdődő komoly betegségnek, **elejét veszi ezzel a kóroanyag elhatalmasodásának a szervezetben.** — Megrögzöttebb gyomor-, bél- s egyéb belső bajokban mint ivókúra rendkívüli gyógyhatású. — Csak a fele mennyiség veendő, mint a nem radioaktív hashajtó vizekből szokásos, vagyis fél ivópohárral, sok esetben elegendő már néhány evőkanállal is. — Kapható Zomborban minden jobb gyógyszer-tár és fűszerüzletben. — Nagy üveg 50 f, kis üveg 30 f, — Főszétküldés a forrás tulajdonosan

Schmidthauer Lajos

gyógyszerész által Komáromban,

Minden háztartásban áldásos, ha kéznél van.

MAYER gépgyár

vas- és fémöntöde részvény-társaság SZOMBATHELY.

Raktár: Budapest, V., Lipót-körút 15. szám.

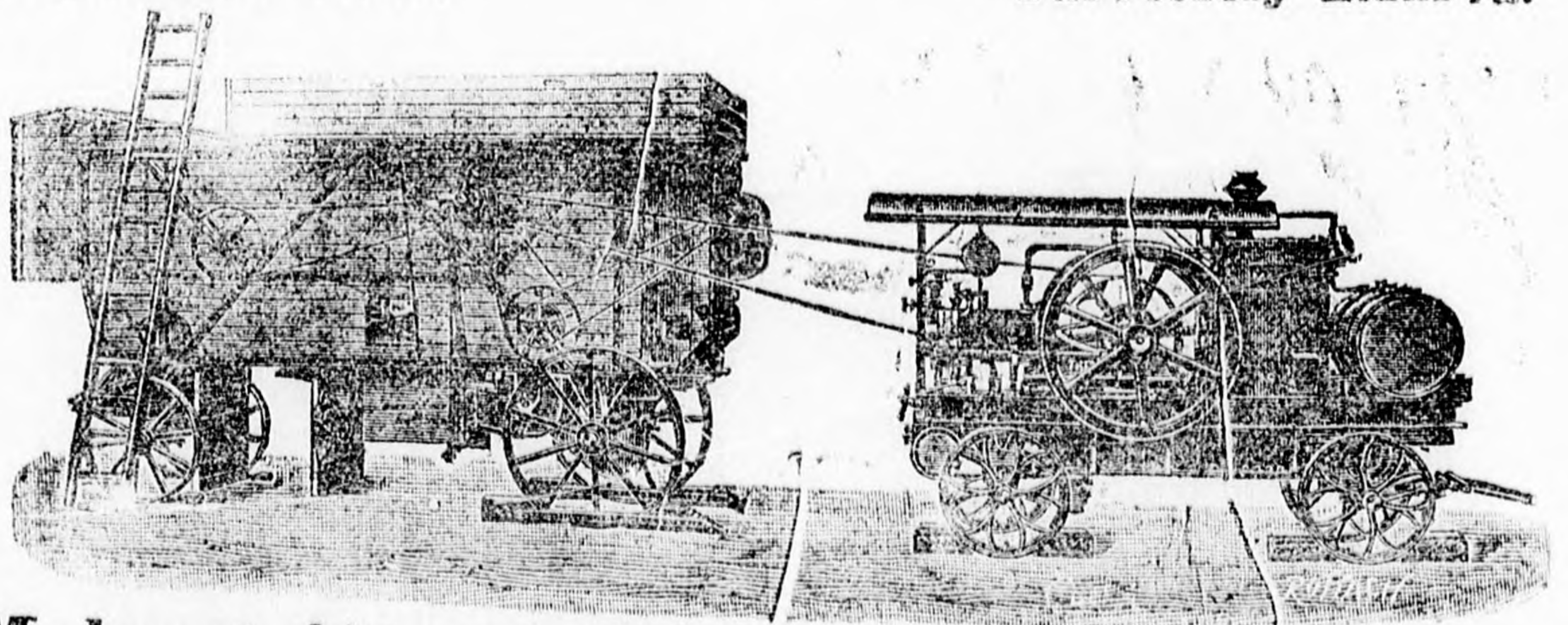
Készít mindennemű

Gazdasági gépeket, kitűnő szerkezetű Benzin- és szivő-gázmotorokat 2—50 lóerőig.

Benzin-motoros cséplőkészletek.

Legelősből üzem!

Tűzveszély kizárva.

Malomépítészet: Új hengerek, minden e szakmába vágó gép gyártása. Teljes műalmi berendezések.

Különlegesség: Legújabb szerkezetű csavaros és szabad. víznyomásmű borsajtók.

Osborne D. M.-féle világhírű amerikai arató és kaszáló gépek magyarországi kizárólagos képviselőse. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve — Kívánatra minden szükségletre külön költségvetés.